311. ԲԱԿՈՒՄ, *անտեսական մեծ շենքի պատի միջ ագուցված մի քարի վրա (շենքը եկեղեցու հարավումն է), 4 տող.*

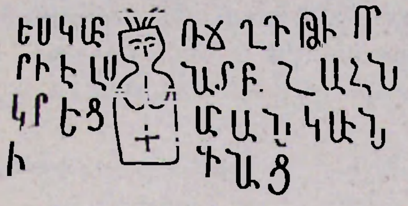

ԵՍ ԿԱԲՐԻԷԼՍ ԿՐԵՑԻ. :ՌՃԴԴ: (1745) Թ·Վ.ԻՆ, ՈՐ ՆԱՏԻՐ ՇԱՀՆ ԱՄԱՆ[Ա]ԿԱԻՆ ԳՆԱՑ:

Ծանոթ. *Հավանաբար գրչի սխալմունք է. «ամանակաւն» դուցե «ժամանակաւն» (խմբ.),*

Լուսանկ 79.

312. ԲԱԿՈՒՄ, *տնտեսական շենքի անկյունաքարի վրա, փակագիր 2 տող.*

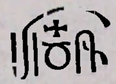

Ծանոթ. *Երկրորդ տողում հավանաբար ԴԱՒԻԹ անունն է։*

Լուսանկ. 80

22. ԴԱՍՏԱԳԻՐ—ԴԱՍՏԱԳՑՈՒԼ—ԴԱՍՏԱԿԵՐՏ

Այս գյուղում եղել է եկեղեցի, որն ունեցել է նաև գավիթ, իսկ շրջապատում՝ գերեզմանատուն։ Բարխուդարյանցի այցելած ժամանակ շենքերի միայն պատերն են կանգուն եղել, այժմ դրանք էլ չկան։ Շենքերի քարերը և տապանաքարերը գյուղացիք օգտագործել են իրենց տների պատերի մեջ, ուր և մենք տեսանք երկու խաչքարերի մասեր՝ արձանագրությունների մնացորդներով։ Մյուս արձանագրություններն առնում ենք Բարխուդարյանցից։

Կաղանկատվացին գյուղը հիշատակում է Դաստակերտ անունով[1]*։*

313. ԽԱՉՔԱՐԻ *մաս, դրված մի տան ղատուհանի կողին, վրան 3 տող.*

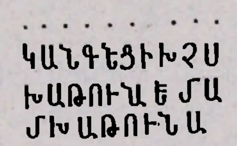

. . . ԿԱՆԳՆԵՑԻ Խ[Ա]ՉՍ[Խ]ԱԹՈՒՆԱ. ԵՒ ՄԱ[Ս]ԽԱԹՈՒՆԱ:

Ծանոթ. *Այս և հաջորդ արձանագրությունը միացված են Բարխուդարյանցի մոտ, բայց դրանք տարբեր են։*

Հրատ. Բարխուդարեանց, 233։

314. ԽԱՉՔԱՐԻ *մաս, դրված մի այլ տան պատի մեջ, վրան 4 տող.*

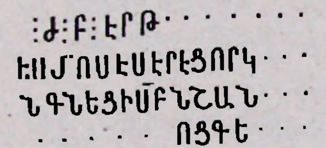

:Չ[Ժ]Բ: (1263) ԷՐ Թ[Ի]Վ.Ն[Ի] ԵՍ ՄՈՍԷՍ ԷՐԷՑ, ՈՐ ԿԱ[Ն]ԳՆԵՑԻ ՍԲ. ՆՇԱՆ[Ս] . . . . . :

Ծանոթ. *Հարյուրավորը հավանաբար ենք վերականգնում։ Տե՛ս նախորդի ծանոթությունը։*

315. ԵԿԵՂԵՑՈՒ *հարավային ավանդատան ճակատին եղել է.*

Թւ. :ՉԻԵ: (1276), ի թագաւորութեան Ապաղէին, յամի տէրութեան Լեւոնի. ի հայրապետութեան տէր Ստեփանոսի. ես տէր Սուքիասեանց ցեղէն տէր Ներսէս հիմնադրի տկար ոգով շինեցի զեկեղեցիս յիշատակ մեզ և մերոց. յիշեցէք ի Քրիստոս, աղաչեմ:

Հրատ. Բարխուդարեանց, 233։

---

[1] Մ. Կաղանկատուացի, 380։

316. ԵԿԵՂԵՑՈՒ մուտքի բարավորի վրա եղել է.

Կամաւն Աստուծոյ. ի դատաւորութեան Արղունին, ի հայրապետութեանն տէր Ստեփաննոսի, ի տէրութեան Իւանէին և Սադրադինին որդոյ Փախրադինին, ես տէր Սարգիս շինեցի զժամատունս, զուգեցի զգաւազանս, զաւետարանս . . .

Ծանոթ. *Կասկածելի են «ի դատաւորութեան» ձուցե (ի թագաւորութեան) և այլ մի շարք անձնանուններ (խմբ.)։*

Հրատ. *Բարխուդարեանց, 233։*

23. ՏՈՆԱՇԵՆ ԳՅՈՒՂ

Այս գյուղում շինված միակ հուշարձան եկեղեցին ես այժմ գոյություն չունի։ Գյուղի սահմաններում, որը խիտ անտառապատ է, գտնվում են մի քանի հին գյուղատեղեր, ուր միայն եկեղեցիների ավերակներն են երևում թփուտների միջից և մի քանի խաչքարերի բեկորներ։

317. ԳՅՈՒՂԱՄԻՋԻ ԵԿԵՂԵՑՈՒ բարավորի վրա եղել է՝

Ծառայ Աստուծոյ ես Մելիքսէթս նորոգեցի ժամատունս յիշատակ.

Ծանոթ. *Եկեղեցին այժմ գոյություն չունի։*

Հրատ. *Բարխուդարեանց, 231։*

318. ԽԱՉՔԱՐ, պարզ սալքարից, գտնվում է «Ամառվա եղցի» եկեղեցու բակում, վրան 6 տող.

Ի Թ | ՆԶ
ԵՍՏՐ | ՆԵՐՍԷՍ
ԿԱՆԳ | ԵՑԻԶ
ԽԱՉՍ | ՏՐ
ԱՆԴՐԻ
ԱՍԻՆ

Ի Թ[Վ] :ՉԶ: (1257). |ԵՍ ՏՐ |ՆԵՐՍԷՍ| ԿԱՆԳ[Ն]ԵՑԻ Զ|ԽԱՉՍ ՏՐ ԱՆԴՐԻԱՍԻՆ:

319. ՏԱՊԱՆԱՔԱՐ, տափակ, գտնվում է «Փոքր Թթուտ» գյուղատեղում. երեսին 4 տող.

ԱՅՍ ԷՀԱՆԳ
ԻՍՏՍՄՊԱՏ
ԱՅԱՂԱԻԹՔ
ՅԻՇԵՑԷՔ

ԱՅՍ Է ՀԱՆԳ|ԻՍՏ ՍՄՊԱՏ|Ա. ՅԱՂԱԻԹՍ ՅԻՇԵՑԷՔ:

320. ՏԱՊԱՆԱՔԱՐ, նեղ ու երկար, նախորդի մոտ. վրան թերի 2 տող.

· · · ԻՆՌՃԻ · · · · · ·
· · ՐՍՊԱՆԱԻԿԻՍԱԻՐ · ·

[Ի] ԹՎ[ԻՆ] :ՌՃԻ: (1671) · · · ·
· · ՈՐ ՍՊԱՆԱՒ ԿԻՍԱԻՐԵԱ · ·